

Keleti Pártiság

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Szent István-tér 18. Telefon 60.
Postatakarékpénztári csekk száma: 34-141.

Felelős szerkesztő:
MIGEND DEZSÓ

Előfizetési árak:
Negyedévre 6 pengő, egy hónapra 2 pengő.
Egyes szám ára 10 fillér.

A magyar igazság és az olasz—osztrák tárgyalások

Mussolini és az új osztrák kancellár, Schuschnigg firenzei találkozása és tárgyalásai méltán vonták magukra az egész világ figyelmét és érdeklődését. Érthető és természetes, hogy Dollfuss kancellár utóda alig néhány héttel hivatalbábelépése után már alkalmat keresett arra, hogy közvetlen tárgyalásokat folytasson az olasz kormány fejével, hiszen nemcsak Ausztria, de egész Európa elsősorban Olaszország bátor, gyors és határozott fellépésének köszönheti, hogy a Bécsben lejátszódott forradalmi események és Dollfuss szegényletes meggyilkolása nem fajult jövetegetlen európai bonyodalom má. Ezzel a fellépésével Mussolini bizonyosságát adta annak, hogy komoly és értékes támasza a függetlenségéért harcoló osztrák népnek s egyben rendíthetetlen védelmezője annak az európai békének, amelyet felborulással fenyegetett a bécsi lázadás.

A magyar közvéleményt mindenesetre igen közelről érdekelteti és örömmel tölti el, hogy a két államférfi a gazdasági vonatkozású kérdések tekintetében a római jegyzőkönyvek, azaz a Magyarország, Olaszország és Ausztria között az év márciusában létrejött hármass megegyezés nagy értékét állapította meg s azt további kibővítésre és fejlesztésre alkalmasnak találta. Ez a megállapítás annyit jelent ugyanis, hogy az olasz és osztrák külpolitika a jövőben is azokon az irányelveken fog tovább épülni, amelyeket Gömbös Gyula miniszterelnök, Mussolini és Dollfuss kancellár fektettek le Rómában és amelyek a szoros és bensőséges gazdasági együttműködés szálait teremtetek meg a három ország között. A római megegyezésben kifejeződött külpolitikai elgondolásnak Magyarország az egyik alappillére. Igen örövendetes tehát a magyar nemzet számára az, hogy az olasz és osztrák kormányelnökök legújabb tanácskozása is a római megegyezésben létrehozott külpolitika folytatását és további kiépítését tartja szükségesnek.

A világpolitika nagy kérdéskörében kétségtelenül mind inkább előtérbe nyomul Közép-Európa, illetve a Duna-medence mindeztidáig elintézetlen problémája. A veres bécsi események ismét riktó fényvel világítottak rá azokra a tarthatatlan állapotokra, amelyek a szerencsétlen békeszerződések folytán Európa e részében uralkodnak. A világpolitika

irányítói mindinkább meggyőződnek arról, hogy az európai bajok kezelését, az európai kérdések megoldását a Duna-medencében kell elkezdeni, ahol a legzavarosabbak, a legösszekuszáltabbak a viszonyok, ahol éppen ezért a megoldásra váró kérdések rendezése sürős és elkerülhetetlen. De immár a világ külpolitikai közvéleménye előtt mindinkább nyilvánvalóvá lesz, hogy a gazdasági nyomoruságnak, az elégedetlenségnek és a politikai zűrzavarnak abban a vigasztalan állapotában, amely ma a Duna-medencében tapasztalható éppen a római megegyezés, tehát Magyarország, Olaszország és Ausztria megértő együttműködése az az egyetlen szilárd alap, amelyen a rendezés és a békes kiegyenlítés munkája megkezdődhetik.

A magyar közvélemény a legnagyobb megnyugvással és megelégedéssel veheti tudomásul, hogy

Schuschnigg kancellár, nagynevű elődjének, Dollfussnak külpolitikai vonalvezetését követi és tette magáévá. Ez a politika biztos záloga Ausztria függetlenségének, ezzel az európai békének, de záloga annak, hogy a három ország a jövőben eredményesen működhetik együtt nemcsak a béke fenntartásán, de a gazdasági válság okozta bajok enyhítésén és megszüntetésén is. A magyar kormány és azzal teljes egyetértésben a magyar nemzet is mindenkor a legnagyobb készséggel fogja támogatni a római paktumnak ezt a békés irányú szellemét, amely egyedül kivézető utnak látszik a Duna medence államainak mai nyomorító politikai és gazdasági válságából. S a magyar nemzet éppen ezért a legnagyobb örömmel üdvözli a firenzei tárgyalások eredményét, annyival is inkább, mert ezek a tárgyalások teljes összhangban vannak Magyarország érdekeivel és külpolitikai törekvéseivel s a magyar nép jogos igényeinek és a magyar igazságnak érvényesülését mozdítják elő.

Családi értekezletet tartottak a Habsburgok

Ottó királyfi feleségül veszi az egyik olasz királylányt?

Párisi jelentés szerint az Exelsior állítólag biztos forrásra hivatkozva arról ad hírt, hogy a Habsburg család Mária-Zellben családi értekezletet tartott Jenő főherceg elnökletével. A családi tanács napirendjén három kérdés szerepelt: Ottó házassága, a Habsburg javak visszatérítése és a restaurá-

ció. Zita királyné amellet szállt sikra, hogy Ottó vegye feleségül az egyik olasz királylányt. A családi tanács megállapította, hogy az osztrák restauráció kilátásai erősödtek s hogy ha Miklas elnök lemond, Jenő főherceg lesz az új osztrák államfő kormányzó minőségben.

Imrédy pénzügyminiszter képviseli Magyarországot a Népszövetség legközelebbi ülésén

Budapest, augusztus 27
A genfi népszövetségi ülésen szeptemberben Magyarország kapcsolatosan főképpen pénzügyi kérdésekről lesz szó, úgyhogy Magyarországnak a Népszövetségben

való külön képviselőre aligha lesz szükség. Imrédy pénzügyminiszter képviseli az országot a pénzügyi tárgyalásokon a Nemzeti Bank kiküldöttével együtt.

Telepítés — tagosítás

A „Magyar Közgazdaság” írja: Az agráréletnek ma a telepítés a legfontosabb problémája. Már hosszú hetek óta folyak a földmivvelésügyi minisztériumban a tele-

pítés előkészítő tárgyalások és nagyjából már ki is alakult Kállay miniszternek az a terveze, amelynek alapján ezt a nagyszabású birtokpolitikai akciót le fogja bo-

nyolítani. Természetesen nemcsak a hivatalos tervek megbeszélése folyik, hanem számos mezőgazdasági szakember és agrárpolitikus is foglalkozik ezekkel a magyar mezőgazdaság szempontjából sorsdöntő kérdésekkel. Tervek és ötletek vetődnek fel, amelyek ha külön utakon járnak is, de vég-eredményben beleörkolnak a Kállay féle elgondolásba.

Igen érdekes és jól megindokolt gondolatokat vetett fel egyik kiváló agrárszakemberünk, akinek a telepítéssel kapcsolatos nézeteit most élénken pertraktálják agrárkörökben és erre vonatkozóan már több magánmegbeszélést is tartottak. A figyelemreméltó elgondolás azon épül fel, hogy csak az a mezőgazdasági kisüzem lehet rentábilis, amely egy pár igavonónak a teljes munkaerejét ki tudja használni. Körülbelül 15 hold föld szükséges egy pár igavonónak teljes kihasználásához és az elgondolás szerint ez lenne a telepítési egység. Egy pár igavonó egy esztendőben két hold takarmánynemű teljes termését eszi fel és 15 holdas gazdaság ezt a kihasználást elbirja. Az egy pár igavonó azonban nemcsak a munka elvégzéséhez szükséges, hanem ennek tartása trágyázási szempontból is fontossággal bír, úgyhogy — szerinte — feltétlenül ragaszkodni kell a 15 holdhoz és egy pár igavonóhoz.

Ha meg van adva a telepítési egység, akkor az a kérdés merül fel, hogy miképpen szerezzék meg erre a földterületet. Az elgondolás is alkalmazkodik a Kállay-féle koncepcióhoz és a 15 holdas birtokegységnél kisebb területeket erre a minimumra akarják kiegészíteni. Eppen ezért az egyes falvakban felhívást akar közreadni, hogy melyik 4—5 holdas törpebirtokos hajlandó a falu határában lévő földjét a többi kisbirtokos földjének kiegészítésére felajánlani.

Ezekből az önkéntes felajánlásokból azután a falu határában kiegészítenék a törpebirtokok földjét, míg azok, akik a saját földjüket erre a célra felajánlották, lennének a telepesek, akiket más, összefüggő területeken, új falvak létesítésénél, vagy pedig egyéb helyütt juttatna szintén 15 holdas földhöz a kormány. A régi birtokok felajánlásából pénzhez is jutnának, amelyet azután az új birtok megvásárlásánál használnának fel. Ilyen formában jelentős telepítést lehetne az elgondolás szerint önkéntesen végrehajtani.

A telepítéssel kapcsolatban különben még egy igen érdekes terv merült fel és a hírek szerint ez a kormány is behatóan foglalkozik. Arról van szó, hogy a tago-

sítási eljárást gyorsítsák és lehetővé tegyék, hogy minél több falu határában lehessen, esetleg kötelezőleg a tagosítást végrehajtani. A mezőgazdasági termelés intenzitásában is sokat veszít a mai tagosítatlan állapotban. Egy egy kis birtokosnak a földje is számos darabból áll, amelyek megművelése sok idővesztést okoz és természetesen a meggyék is elvesznek egy darabot a termőterületből. A falu határában tagosítása tehát a mezőgazdasági termelés szempontjából is nagyon fontos lenne és ezt akarja a kormány állítólag a birtokpolitikai akcióba belevonni.

Az ősz folyamán a nyilvánosság elé lép a kormány a birtokpolitikai terveivel és értesülésünk szerint a kormány a nagybirtokok eladásánál azokon a területeken, ahol telepíteni akar, élni fog az elővásárlás jogával. Az államháztartás nehéz helyzetében az állam eddig nem igen élt ezzel a joggal, most azonban ezt is bekapcsolja a birtokpolitikai elgondolásba. Ezeket a nagybirtokokat is parcellázni fogják.

Schuschnigg Bécsben

Bécs, augusztus 27. Schuschnigg kancellár tegnap este visszaérkezett Bécsbe. A pályaudvaron sok előkelőség fogadta, köztük a bécsi olasz követ is.

A Nemzeti Egység Pártja szeptemberben folytatja országos szervezkedését

Budapest, augusztus 27. A Nemzeti Egység Pártjának szervezésében a közeljövőben érdekes újítások várhatók. A párt szeptemberben az egész országban folytatja a szervezkedést. Megkezdik a pártgyűlések rendezését, amelyeken a párt vezetőségi tagok és a párt tagjai is nagyszámban vesznek részt. Ezzel kapcsolatban úgy tudják, hogy a párt szervezetében és a szervezés irányításában az ősz folyamán változások várhatók.

Ev. egyházmegyei közgyűlés

Az elmúlt pénteken tartotta a békési ág. h. ev. egyházmegye rendes évi közgyűlését Orosházán Kovács Andor esperes és Haviár Gyula dr. egyházmegyei felügyelő elnöke mellett.

A közgyűlést rövid istentisztelet előzte meg. Kovács Andor imája után Haviár Gyula dr. mondt megnyitóbeszédet.

Kegyelettel emlékezett meg az elhunyt id. Butta Sándorról, majd emlékeztetbe idézte a szarvasi Vajda Péter ev. gimnázium száz éves fennállásának ünnepét.

Kovács Andor több olyan javaslatot tett, amelyek a hitélet megerősítését célozzák, így a gyermekek evangélikus szellemben való nevelésére vonatkozólag.

Felbontották az egyházközségek szavazatait tartalmazó borítékokat a zsinati kiküldöttök megválasztása tárgyában. Az egyházmegyehez tartozó 13 egyházközség által leadott szavazatok közül 18 Kovács Andorra, 15 Haviár Gyula dr. ra esett és így az egyházmegye őket küldi ki a zsinatra.

A továbbiak során 49 pontból álló tárgysorozatot tárgyalt le a közgyűlés.

A jobb jövőért dolgozzunk!

Simontornya, augusztus 27. Pesthy Pál volt igazságügyi miniszter beszámolót tartott kerületében, amelyen megjelent Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter is. Többek között a következőket mondta: A kormány tagjai azért járják az országot, hogy minél szorosabb érintkezést tartsanak fenn a néppel. Össze akarjuk forrasztani a népet, hidat akarunk verni a Dunántul és Tiszántul között.

Nehéz időket élünk.

Minden magyarnak a jobb jövő megteremtésére irányuló munka apostolává kell válnia.

A trianoni kereszts mindanyónkra egyformán nehezedik. Ezután az elmúlt két év eseményeivel foglalkozott és kiemelte az Ausztriával, Olaszországgal és Németországgal a buzakivitel érdekében kötött megállapodások jelentőségét.

A katolikus nagygyűlés keresztes gyorsvonatának menetrendje

A XXV. jubiláris Országos Katolikus Nagygyűlés főünnepségei szeptember 23-án, vasárnap zajlanak le Budapesten. Szeptember 23-án az ország főbb csomópontjairól keresztes gyorsvonatok indulnak a kora reggeli órákban Budapestre, amelyek még ugyanaznap visszaérkeznek a kiindulási állomásokra. Itt közöljük a békéscsabai keresztes gyorsvonat menetrendjét:

Békéscsabáról indul 5 50 órákor.

Budapest Keleti p. u. ra érkezik 9 39 órákor.

Budapest Keleti p. u. ról indul 20 25 órákor.

Békéscsabára érkezik 0 02 órákor.

A keresztes gyorsvonatokra a plébánia hivatalokban és a katolikus egyesületeknél lehet jelentkezni. A keresztes gyorsvonatok utasai jelvényt is kapnak, amelyet az elindulás előtt osztanak szét a megbízottak a gyors résztvevői között.

Az Árpád-strandon több, mint ezer ember volt vasárnap

Az ingyen kabinhasználat nagy sikere

A még mindig tartó kánikulai hőség igen előnyösen éreztette hatását vasárnap a békéscsabai Árpád strandon. Jóval felül haladta ugyanis az ezret azoknak a száma, akik vasárnap a strand hűs vizében üdültek.

Nagyban hozzájárult a nagyarányú látogatottsághoz az igazgatósnak az az igen bevált ujtása

is, amely szerint vasárnaptól kezdve a felnőttek a kabinért nem fizetnek külön díjat.

Az egyre tartó hőség hétfőn is igen sok vendéget csalt ki az Árpád strandra.

A strand vizét különben hetenként teljesen kicserélik, az átszűrt vizet fertőtlenítik s így az állandóan tiszta.

Hitler a Saar-vidék visszatérésében látja az igazi békét

Koblenz, augusztus 27. Hitler kancellár az ehrenbreitsteini tüntetésen a következő beszédet mondta:

— A német nép az elmúlt év óta soha nem tapasztalt egységbe kovácsolódott. Ezzel bebizonyította, hogy helyesli a kormány bel- és külpolitikáját. A német kormány külpolitikájának alapja a béke és a német egyenjogúság biztosítása. A világnak meg kell tudnia, hogy a nemzeti szocialista

mozgalom ezzel a programmal áll vagy bukik. Elismerte, hogy a német népek nehézségekkel kell küzdenie. Ha egy bizonyos klikk abban reménykedik, hogy sikerül bennünket gazdasági terror intézkedésekkel megpuhítani, ezeket biztosíthatjuk, hogy gazdasági tekintetben a saját lábunkon tudunk állni. A nemzeti szocializmus nem vallás- és egyházellenes, hanem a valódi kereszténység gondolatának alapján áll. Németország a Saar-

CSABA MOZGO

Augusztus 27-28-án, hétfőn 6, fél 9 kedden 6, fél 9.

Hétfőn a 6 órai előadás zóna!

A Submarine testvérfilmje:

Aranyhajó

A veszélyek és a kalandok filmje

Fay Wray, Ralph Bellamy.

Ellopott város

Vadnyugati történet. Tom Mix és Tony a csodaló.

vidék lakosságát saját lakosságának tekinti. Örömmel várjuk a Saar-vidék újbóli visszatérését. Boldogok vagyunk, mert január 13-a után a Saar-vidék nem lesz többé vita tárgya s talán a másik oldalon is mutatnak hajlandóságot majd, hogy velünk békét köszenek. Németország boldogságát fogja jelenteni az a tény, hogy január 14-én a harangok nemcsak az elvesztett területek visszatérését, hanem a béke megjöveteletét is hirdetni fogják.

A francia lapok a német-francia együttműködésről

Páris, augusztus 27. A francia lapok részletesen ismertetik a nemzeti szocialista tüntetések lefolyását. Hitler beszédéről a következőket írják: Hitler békejobbot nyújtott, — írja az Ouvre. Az Exelsior válaszolt Hitlernek Franciaországhoz intézett szavaira. „Nem válaszolhatunk egyebet — írja, — minthogy Franciaország nem ellensége Németországnak. A francia nép őszintén akarja, hogy létrejöjjön a Hitler által említett együttműködés.

Lezuhant egy oláh repülőgép

Bukaresti jelentés szerint a brassói repülőversenyen 50 méter magasból lezuhant Hubert kapitány és sérüléseibe belehalt.

Az oláhok betiltották az erdélyi katolikus nagygyűlést

Kolozsvári jelentés szerint az erdélyi katolikus nagygyűlést, amelynek megnyitása szeptember 1-re volt kitűzve Kézdivásárhelyre, a román belügyminiszter, várattalanul, minden indokolás nélkül betiltotta. A betiltás nagy felháborodást keltett az erdélyi magyarság körében.

Rádió

A rádió keddi műsora:

6.45: Torna. 7.00: Hanglemezek. 10: „Bajza József és a magyar nyelv-művelés.” (Felolvasás.) 10.40: „Egészségügyi tudnivalók a láb-fájdalmakról.” (Felolvasás.) 12.05: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. 13.30: Az egyetemi énekkarok szólókvartettje. 16: Asszonyok tanácsadója. 17: „Elkallódott művésztelenségek.” Szokolay Béla előadása. 17.30: Fehér Ilonka hegedül zongorakísérettel. 18.40: Hanglemezek 19.30: „Átkozott nyul.” Komáromi János elbeszélése. 20: Kúrtnégyes. 21.10: Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál. 22.20: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.30: Pataky Vilmos jazz-zenekarának műsora.

Időjárás

A békéscsabai meteorológiai megfigyelő állomás jelentése 1934. augusztus 27-én délelben.

Hőminimum + 19 0 C^o
Hőmaximum + 33 4 C^o
A föld felszínén + 18 0 C^o
Csapadék 0 0 mm.
Légnyomás 757,8 mm

A budapesti meteorológiai intézet jelentése:

Várható időjárás a következő 24 órára: Meleg idő, sok helyen valószínűleg esők, vagy zivatarok.

HIREK

Egy kis

vasúti állomáson üldögéltem a holdfényes estében. Kian a perroon, egy padon. A fák mozdulatlanul merengtek sötét lombjukkal, a vadgesztenyefák, fölöttem, a csendben. Szemben az állomásépülettel egy másik épület állott fenőfák között. Olyan volt a kép, mint egy intarzia, amelyen sötétlék az ég s amel re ébenfából rajzolódna rá a fák és épületek. Ebből a házból rádiószas hangzott. Szálltak a melódiák, terjengtek a sűrű meleg levegőben. Regénykép. De egyszerre csak dohogás, kattogás fekküdt keresztül a melódiákon és a holdfényes félhomályból két sárga szem bukkant elő. Egy tehervonat kigyózott befelé a síneken. Lombán, mintha csak fáradt lett volna ő is a melegtől. Elgördült nehéz vastestével a mozdony, utána a vezetőköcsi halkán világitott kis szobácskájával. Aztán jöttek a többi kocsi. A rádióból jól ismert melódiák szálltak... „Szép vagy, gyönyörű szép Magyarország”... szállt a dal, szállt, szállt a vagonok egyre gördültek. Bennük peldas rendbea, végükre állítva hasábfák. S a kocsiokon C. F. R. Öt kocsi, tíz kocsi. Bennük hasábfák, a Kárpátok fái s a kocsi oldalán C. F. R. ... „Szép vagy, gyönyörű vagy”... A kocsiok egyre jöttek, C. F. R., C. F. R. Aztán deszkák jöttek, öt kocsi C. F. R., tíz kocsi C. F. R. ... Gyönyörűbb, mint a nagyvilág... A kocsiok gördültek, a regénykép drámai tartalmat kapott, dörögtek a vagonok, mint egy-egy gysz-kocsi. Jöttek a Kárpátok deszkái, elüldözött magyarok után, jöttek koporsónak. S a rádió szóit, szállt, sirt, zokogott a dal s egybevegült a C. F. R. kocsiok, a Kárpátok fái szállító vagonok zajával. Aztán elhallgatott a rádió, elszállt a dal, csak a vonat dübörgése hallatszott. A holdra sötét felleg uszott s szél kapott bele jajgatva a fák üstökébe.

— v.

— **Meghívó.** A Körösvidék Rt. igazgatósága **1934. augusztus hó 29-én, szerdán délután 5 órakor a vállalat helyiségében gyűlést tart**, melyre az igazgató urakat tisztelettel meghívja az **Elnökség.**

— **Rekordmélységet mértek egy jégtörő hajóról.** Moszkvai jelentés szerint az Ermak jégtörő hajófedelzetéről leeresztett mérőn 23.000 méter mélységet ért el. Ilyen mélységre még egyetlen mérőn sem hatolt le.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. belügyminiszter engedélyével Gregor Pál ny. csendőrtőrszermester, békéscsabai lakos nevért »Harmati«-ra változtatta át.

— **A békéscsabai vendéglősök szakosztálya,** valamint a Békésvármegyei Vendéglősök Ipartársulata augusztus 28 án, kedden délután 4 órakor egyetemleges gyűlést tart az Ipartestület helyiségében. Tekintettel a tárgy igen nagy fontosságára, az összes italmérők megjelenését kéri az **Elnökség.**

Realgimnázium I., II., IV., V., VI. Polgári fiú I., II. Polgári leány II. Leányliceum V. oszt. használt tankönyveket legmagasabb áron vesz a Körösvidék könyvkereskedés.

Milotay István megvált a Magyarorságtól és „Uj Magyarorság” címen új lapot indít

Hetek óta sok szó esik a keresztény olvasótáborban arról az elvi és világnézeti ellentétéről, amely Milotay István és lapjának, a Magyarorságnak részvénytársasága között támadt.

Milotay, aki a Magyarország megalapítása óta, 14 esztendeje szinte teljhatalmu irányítója és szellemi vezére volt lapjának, már az elmúlt ősszel szembekerült részvénytársaságával a keresztény politikát érintő néhány kardinális kérdésben. Ezek az ellentétek vezettek odáig, hogy több mint két hónap óta nem is járt be a szerkesztőségbe, cikkeket hiába várta olvasótáborra, melynek a lap szinte egyet jelentett Milotay személyével.

Miután ismételt kísérletezések után sem sikerült a lapot irányító tőkeérdekeltséget más belátásra bírni, augusztus 22-én Milotay István a laptól való kiválásra kényszerült. Amint a lap munkatársainak nagy része Milotay kiválásáról értesült, elhatározták, hogy testületileg kiválnak a lap szerkesztőségéből. Ezek a munkatársak, körülbelül 20 aláírással levelet intéztek a részvénytársaság elnökéhez, amelyben kifejtették, hogy Milotaynak kikényszerített kiválása nyílt irányváltást jelent, ezért a sajtótörvény értelmében joguk van beadni felmondásukat és minden anyagi igényüket fenntartják a részvénytársasággal szemben.

Nagy kulturális haladás Magyarországon 1920-tól 1930-ig.

Magyar Statisztikai Szemle júliusi számában Thirring Lajos dr. összefoglalta a magyarországi alfabetizmus főbb adatait. Ezekből kitűnik, hogy 1880-ban a történelmi Magyarországon a hat évnél idősebb népességnek még 58,7% a volt alfabetá. Ekkor a vármegyékben még 60,8% a törvényhatósági városokban 35,1% volt az alfabeták aránya, 1880—1890-ig a történelmi területen az alfabeták aránya 58,7%-ról 33,3%-ra, vagyis mintegy egynegyedrészzel hanyatlott. A mecsönkítási utáni Magyarországon az 1910. évi adatok szerint 19,7% volt az írástudatlanok aránya. 1920-ban az irni- és olvasnitudók száma 6.104.727 volt, ami a hat éven felüli népesség 84,8% a. Ez más szóval annyit jelent, hogy a hat éven felüliek közül csaknem minden hatodik (15,2%) alfabetá volt. A magyar kulturpolitika 1920—1930-ig igen nagy munkát végzett, ami abból látható, hogy ebben a tíz évben az alfabeták aránya 15,2%-ról 9,6%-ra hanyatlott. Az irni- és olvasnitudók száma 6.104.727-ről 6.886.749-re növekedett (+12,8%), míg az alfabetáké 1.093.187-ről 737.076-ra csökkent (–32,8%). Így az 1930. évben a mai Magyarországon már csak alig minden tizedik hat évnél idősebb ember volt alfabetá.

— **Ingyen kabinhasználat az »Árpád« strandon.** Amint már közöltük, az »Árpád« strandfürdő igazgatósága elhatározta, hogy f. hó 26-tól, vagyis máától kezdve a felnöttek díjtalan kabinhasználatban részesülnek.

— **Szeptember elsején lesz a »Gyóni Géza« B. E. hagyományos táncos vígáborozása a »Csaba« Szállóban.**

A levelet Radnai Endre, Papp Jenő, Makkai János, Szilárd János, Dallos Sándor, Barabás Endre, Barasits Tivadar, Molnár Jenő, Haics Géza, Vaska Géza, Undi Imre, Dékány András, Grätzer Antal, Magyar Imre, Megyery Ella, Fiala Ferenc, Pintér Jenő írták alá. Az ellentétek folytán már korábban kiváltak Oláh György, Aradi Zsolt, Balla Borisz, Dóczi Jenő és Márton Ferenc.

Milotay István a szerkesztőségből kivált munkatársak előtt bejelentette, hogy „Uj Magyarorság” címen új lapot indít és számít régi munkatársainak közreműködésére. Az „Uj Magyarorság” lapengedélyét már ki is váltották Milotayék és minden valószínűség szerint aug. 30-án, vagy szept. 1-én megjelenik Milotay lapjának első száma.

A magyar újságírás történetében páratlan fordulat természetesen rendkívüli érdeklődést keltett. A Magyarország olvasóközönsége tömegesen fordult Milotay Istvánhoz és a szervezés alatt álló új lap szerkesztőségéhez.

Milotay István vállalkozását nagy érdeklődéssel kísérik Békéscsabán is, ahol az általa vezetett Magyarorságnak mindig tekintélyes olvasótáborra volt. Öszinte nagyrabecsülés irányul meg személye iránt és bizonyos, hogy teljes bizalom és szeretet fogadja is az Uj Magyarorságot.

A mohácsi vész emlékére emelt fogadalmi emléktemplom augusztus 29-i ünnepségei.

Mohács városa az idén, augusztus hó 29-én a város patinás történelmi hírne. éhez illő ahatatos lelki hangulattal ünnepli meg a mohácsi tragikus csatanap szomorú emlékét. Ez az ünnepség, a szokásos ünnepségektől, csak abban a lelki tartalomban tér el, hogy e történelmi dátumot, a mohácsi vész emlékére emelt fogadalmi emléktemplom szentélyének és Szt. László kápolnájának alapkövetélteli ünnepségeivel ékesítik.

— Mit szeretsz jobban, bort vagy sört?

— Az attól függ...

— Mitől?

— Hogy ki fizeti.

* **Miért gazdag Svájc?** Egy berni hoteltulajdonos mondja: Idegenforgalmunk az ország jólétének legbiztosabb forrása. Idegenforgalmunkat pedig állandó, rendszeres és tervszerű propagandájáról számol be írásban és képben a **Reklámélet** legújabb száma, mely Balogh Sándor szerkesztésében jelenik meg. Sok ötlet, tipp, kritika van még az új számban, melyet számos színes melléklet díszít. Előfizetési ára egy évre 12 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, V., Bálvány utca 12.

— **Uj békéscsabai törvényhatósági bizottsági tag.** A vármegye alispánja a Bohus M. Márton békéscsabai törvényhatósági bizottsági tag elhalálozása folytán megüresedett tagsági helyre Vrbovszki Mátyás békéscsabai lakos, póttagot hívta be.

* **Haladók részére zongora órákat ismét adok legújabb akadémiai módszerrel.** Reiss Mária, Andrassy-út 31.

Felhívás a Sidolt. fogyasztóihoz!

Több oldalról azt a hirt terjesztik, hogy az **ÓRIÁS** üvegben, 1.—pengős árban forgalombahozott **SIDOL** minősége nem azonos a többi palackok tartalmának minőségével. Nyomatékosan hangsúlyozzuk i. t. Sidolt fogyasztóink előtt, hogy az **ÓRIÁS** üveg tartalma teljesen azonos egyéb nagyságúak minőségével és kerjük az i. t. Háziasszonyokat, hogy a jövőben is kifejezetten

Sidolt kérjenek és mást ne fogadjanak el.

Minden más készítmény utánzat.

Gözl Lipót Sidolt vegyitermékek gyára részvénytársaság Budapest, VII., Cserei-u. 14.

— **Mindenki adakozzék a békéscsabai Trianoni Országzászlóra!**

— **Csempész-társaságot fogtak Békéscsabán.** Az utóbbi időkben nagyon elszaporodtak a csempészek, akik különféle áruknak a vám megkerülésével történő becsempészése folytán nagy károkat okoznak a kereskedőknek. Ezt igyekeznek megakadályozni a pénzügyi hatóságok közegei sorozatok razziaik tartásával. A legutóbbi razzia alkalmával is jó fogást csináltak. A békéscsabai állomáson az egyik megszállott területéről jövő vonatban lelejttek le egy csempész társaságot. Közel 100 kg. fahajat akartak vám nélkül becsempészni Magyarországra. Az ügyben az eljárást megindították.

* **Neumann illatszertár Szent István-tér 12., volt Stühmer helyiségben. Egyszer vesz és vevő marad.**

— **Kérékpárszerencsétlenség a Gyulai-uton.** Vasárnap éjjel súlyos kérékpárszerencsétlenség történt Békéscsabán a Gyulai-uton. Puskás Mihály 35 éves békéscsabai, Kolozsvári utca 47 szám alatti lakos a Gyulai-uton haladt kérékpáron, miközben a kérékpár kormányát eltört. Puskás leesett a kérékpárról. Fejével az út kövezetére zuhant. A fején és az arcán szenvedett súlyosabb sérüléseket. A kihívott mentők részesítették első segélyben, majd a közközházba szállították.

— **Elloptak egy kérékpárt a városháza udvaráról.** Szuhajda György békéscsabai tanyai lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki ellopta szombat délelőtt a városháza udvarán rövid időre őrizetlenül hagyott 337.174. gyári számú Ipag gyártmányú kérékpárját.

— **Féltárú utazás Szombathelyre.** Igazolványok a Menetjegyirodában kaphatók.

— **Ezen a héten a Réthy, Südy és Dolesch gyógyszerterek tartanak éjjeli szolgálatot.**

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó férjem és drága jó testvérünk temetésén megjelentek és fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mondunk.

Üzv. Vidovszky Károlyné és a gyászoló család.

* **Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteg**ek, valamint azok, akik húgysavas sók túlzaporodásában és közsvényben szenvednek, a természetes »**Ferenc József**« keserűvíz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekintélye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a **Ferenc József** víz biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vakbélműtétek után is ajánlják.

Készül a borraivalórendszer eltörlő rendelet

Tizenöt nap elzárással és a pincérek szakegyesületéből való kizárással büntethető az, aki a rendelet életbe lépése után elfogad borraivalót

Az országban mindenütt mozgalom indult meg a pincérek körében a borraivalórendszer eltörlése végett.

A kereskedelmi miniszter rendelettervezete elkészült. Ennek lényegesebb pontjai a következők:

1. §. A fogadóknak (szállodákban, penzióknak), vendéglőkben, kávéházakban a borraivalórendszer a jelen rendelet életbeléptetésétől kezdve megszűnik. Ehhez képest az említett vállalatok alkalmazottainak a vendégek (fogasztók) kiszolgálásával kapcsolatos ténykedésükért a vendégektől (fogasztóktól) külön díjazást (borraivalót) kérni vagy elfogadni és a vállalatok tulajdonosainak a külön díjazás (borraivaló) kérését vagy elfogadását tűrni nem szabad.

2. §. Az 1. §-ban említett vállalatok a vendégek (fogasztók) kiszolgálásáért díjat számíthatnak fel. A kiszolgálásért szedett díj a vendég (fogasztó) által fizetett számla végösszegének 12 százalékánál több nem lehet és azt a számlán (elismervényen, nyugtán, stb.) külön fel kell tüntetni. A kiszolgálásért szedett díj egészben a vállalatnak a vendégek kiszolgálásával foglalkozó alkalmazottait illeti és azt közöttük megfelelő arányban kell szétosztani.

3. §. Az 1. §-ban említett vállalatok tulajdonosai vendégeiket (fogasztóikat) a borraivaló elfogadása tekintetében fennálló tilalomra a vendégek (fogasztók) által látogatott helyiségekben (szállodai szobákban, éttermekben, stb.) szembeötölő módon kifüggesztett hirdetményvel figyelmeztetni kötelesek. A rendelet ellen vétőket súlyosabb esetekben tizenöt napi elzárással büntetik, míg azt a pincért, aki borraivalót fogad el, a most készült gazdasági egyezmény szerint örökre kitiltják a pincérek szakegyesületéből.

Irodalom

(Könyvek, folyóiratok ismertetése)

Árenda

a címe Babay József új ebeszélesének, amelyben olyan drámai helyzet és olyan tragikus erő feszül, hogy egy nagyszabású szindarab felépítéséhez is elég volna. A kitűnő, fiatal író egyik legerőteljesebb írását közli az Uj Idők mai száma. Herczeg Ferenc szép-irodalmi hetilapjának gazdag tartalmából kiemeljük még Zsigray Julianna költői, fiúom és mely elbeszélését, Herczeg Ferenc már

A kiadásért felelős Uhrin Ános

eddig is nagy sikert aratott regényének folytatását, amely a magyar kalandozások korának romantikus idejébe viszi az olvasót. Beke Manó Madame Curie életét mondja el érdekes tanulmányában. Kosáryné Réz Lola új regényének mulatságos folytatása, S. Bokor Malvin hangulatos és kedves cikke, Falu Tamás, Maitényi György, Haraszthy Lajos versei, Moór Mária ötletes párbeszéde, Szász Géza a Magyar Városok című sorozat keretében Baját ismerető közleménye teszik változatosabbá a magyar családok népszerű hetilapját, amely gazdag időszaki képekben, érdekes és hasznos szerkesztői üzenetekben és melynek méltón kedvelt rovatai a Kertészet, Szépségápolás, Gasztronómia, Keresztretjérvény. Díjtalan mutatványszámot bárkinek szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy ut 16. Előfizetési ára negyedévre 6 pengő 40 fillér, egyes szám ára 50 fillér.

Mozi

Aranyhajó

Bemutatta a Csaba Mozgó aug. 27-28-án

Csodálatosan dus fantázia elevenedik meg a Csaba Mozgó új filmjében. Egy aranyrudakot tartalmazó és elsüllyedt U-hajó kincsének megmentése a mese magva, de a film lényege mégis maga a tenger, a tenger mélyének misztikus világa. Pompás, tiszta felvételek tárják szemünk elé a soha nem látott csodákat. A filmtechnika valóban mesterit alkotott ezzel a felvétellel. A filmben a főszereplők Fay-Wray és Ralph Bellamy, akik kitűnő színészek, de a színjátész tehetség ezuttal nem bír konkurrálni a természettel. Maga a tenger és annak világa foglal le minden érdeklődést. A mese érdekes keretét von a vízek sötét birodalma köré.

Sport

CsAK—CASE 2:0 (2:0)

Bajnoki. Bíró: Vezér II. Sarkadon játszotta a CsAK első mérkőzését, ahol biztosan győzött. Az első félidő igen nagy iramban folyt le. Az első perctől eltekintve, a CsAK végig ura volt a mérkőzésnek. Pontos passzok bizonyítják, hogy a CsAK igen jó formában van. A CsAK közvetlen védelme szinte hibátlanul látta el feladatát. A halvesorban Karátsony és Ladányi pompásan játszott. Míg a csatársorban Krajcsót kivéve mind a négy csatár nagy formában van. A sarkadi csapatban csak a centerhalf Mózes lehet kiemelni. Szépszámu közönség előtt indul a játék. A 17 ik percben Bogdán nagyszerűen kiugrasztja Sajbent, aki közelről a hálóba helyezi a labdát. Nem sokkal később a jobb oldal vezet tamadást. Ruttkai a középre játszik, támulus a kapu előtt, míg Sajben lövése újra hálót ér. A második félidőben a nagy meleg rányomja bélyegét a játékra.

MÁV—ETC 5:0 (5:0)

Bajnoki. Bíró: Veres. Nem hozott nagy mérkőzést a csapatok találkozója. Hogy a MÁV ilyen nagyarányu győzelmet ért el, erre az ekei csapat gyenge formája ad magyarázatot.

TTC—Törekvés 5:0 (5:0)

Bajnoki. Bíró: Oláh dr. Az ujonc csabai csapat súlyos vereséggel kezdte a bajnoki szezont.

Egyéb alosztály eredmények:

MAFC—OMTK 7:0, G,AC—MTE 2:1, GyTE—OTK 3:3.

A vasárnap Szegeden megtartott közgyűlésen a Vidéki Blokk listája győzött. Ezzel szemben a kerület székhelye továbbra is Szegeden marad.

BÉKÉSCSABAIK TALÁLKOZÓHELYE AZ

SÜRGÖNYCIM: „HOTELIST.”

ISTVÁN KIRÁLY SZÁLLODA

SÜRGÖNYCIM: „HOTELIST.”

BUDAPEST, V., PODMANICZKY-UTCA 8.

Nyugati pályaudvar mellett. Telefon: (Interurban) 202—43, 294—34.

Minden modern kényelemmel berendezett elsőrangú családi szálloda. Minden szobában központi fűtés, hideg, meleg folyóvíz és telefon. Lift. Szállodában kávéház, cukrászda és fodrászterem. A keleti pályaudvartól közvetlen villamosösszeköttetés 2. és 46-os kocsikkal.

Használt

elemi és középiskolai tankönyveket veszünk,

veszünk,

csekély ráfizetéssel

becserélünk,

használt és új tankönyvre előjegyzést

felveszünk!

Körösvidék könyvkereskedés.

Fűszer- és vegyeskereskedők figyelmébe!

A Rojó-tabletták az 1908. évi 77/04. és az ezt értelmező 100714—1908. sz. B. M. körendelet alapján lettek forgalomba hozva — azok tehát minden tekintetben szabadon árusíthatók, — amelyekért a legteljesebb felelősséget vállalom.

ROSINGER JENŐ JÁNOS gyógyszerész a Rojó-tabletták gyártója.

ARM DEZSŐ

Békés megye községi képviselője.

Tőzsde

Valuták:

Angol font	17 05—17 45
100 Dollár	335 60—339 60
100 Francia frank	22 30—22 50
100 Svájci frank	110 70—111 65
100 Hollandi forint	231 15—233 15
109 Német márka	136 00—137 60
100 Cseh korona	14 02—14 20
100 Dinár	7 80—8 30
100 Leu	3 42—3 46
100 Lira	29 90—30 25

Határidős piac:

Az irányzat gyenge, forgalom közepes.

Gabonaárak:

77 kg. tv. buza	16 25—16 50
78 kg. tv. buza	16 40—16 65
79 kg. tv. buza	16 55—16 80
80 kg. tv. buza	16 65—16 90
Rozs	12 20—12 40
Takarmányárpa	13 00—13 25
Tengeri	11 20—11 30
Zab	11 65—11 85
Korpa	10 25—10 50
Sörárpa	15 25—16 75

Készárú piac:

Az irányzat gyenge, forgalom lom élénk. Az előző napi árakhoz viszonyítva a rozs 20 fillér olcsóbb, a zab 15. a korpa 20 fillérrel jobb mázsánként.

Ferencvárosi bértésvásár:

Árak: Füstölő kőnyu 62—65, közép 70—73, nehe. 80—84

Keresek a központban háromszobás lakást vagy különálló házat

bérbe. Cím a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések ára tíz szög hétköznap 40 fillér, vasár- és ünnepnap 60 fillér. Vasárnap hetével szedett szó duplán számít. Kérjük vidéki hirdetőinket, hogy a hirdetés árát a szöveg beküldésével egyidejűleg be kell juttatni az érkező postaküldésben is beküldhető.

Eladó Kismegyer 92. sz. tanyán szajóli bérgazdaságból származó hathónapos törzskönyvezett fajtisza szimultánözött, vész ellen oltott 15 drb jorksirei koca és kan malac. Érdeklődni Teleki u. 4. Weisz Edénél. 4426

Különbejáratu butorozott szoba olcsón kiadó. Diákok teljes ellátásra vállal uricsalád. Gyulai u. 1.

Mindenes cselédlányt keresek szept. 1-re jó bizonyítvánnyal. Jelentkezni lehet reggel 7—9, délután 1—3 ig. V. ker. Povársay Máté-u. 3 sz. 4545

Jókarban levő hosszabb Beregházy-zongora eladó Békésen, Szántó-u. 23. 4544

Kiadja és nyomtatja a Körösvidék Rt